

Arvoisa hallintojohtaja Anna Alarautalahti-Heurlin

Me Meri-Porin alueen asukkaat olemme erittäin huolissamme hyvinvointialueen tekemistä päätöksistä koskien Pihlavan terveysasemalta loppuvaa aikuisten terveyden- ja sairaanhoitoa sekä Pihlavan hammashuoltoa.

Noin 10 000 asukkaan Meri-Pori tarvitsee näitä palveluja omalla alueellaan. Väestöstä on huomattava osa ikäihmisiä, joille siirto Länsi-Porin Sote-keskukseen tuo paljon hankaluuksia ja saattavat jättäytyä hoidon ulkopuolelle.

Tässä muutamia faktoja tilanteesta:

Aikuisten terveyden- ja sairaanhoito

Pihlavan terveysasema on toimiva yksikkö; hyvät tilat, osaava henkilökunta ja ystävällinen palvelu. Siellä työskentelevät lääkärit ovat olleet tykättyjä. Nyt hieman ikävä kommentti: hyvinvointialueen hoitajia voidaan siirtää ympäri maakuntaa, miksi tämä ei koske myös lääkäreitä?

Matkat vastaanotolle pitenevät huomattavasti, joka koskettaa juuri ikäihmisiä, kaikilla ei ole autoa eikä omaisia kuljettamaan. Linja-autojen aikataulut ovat vain digitaalisesti haettavissa; tämä on monelle ikääntyneelle mahdoton tehtävä. Maantiekadulle asti pääsee vain harvoin, lääkäriissäkäyntiaika venyy kohtuuttoman pitkäksi. Tietenkin on olemassa kelataksi, mutta sen käyttäminen pientä eläkettä saaville on kallista; kuljetuksen hinta edestakaisin on 50 € vastaanottomaksun lisäksi.

Kun vastaanottoajan saaminen nyt vaikeutuu, ihmiset saattavat jättää tarpeellisia käyntejä väliin, kuten esim. diabeetikot. Tilanne saattaa huonontua sairaalahoitoon asti, jopa erikoissairaanhoitoon ja sehän on yhteiskunnalle tosi kallista hoitoa. Hyvinvointialueen perustamisen tarkoitus oli käsittääksemme parantaa perusterveydenhuoltoa, jotta paineet erikoissairaanhoidossa vähenee; nämä toimenpiteet eivät mene siihen suuntaan.

Vastaanottoaikoja on entistä hankalampaa saada. Tarvittavia digitaitoja on harvalla vanhuksella; ei ole älypuhelinta eikä osaamista. Puhelimella tilaaminen on heille jo nyt tosi työlästä – ei ole selviä täsmänumeroita ja hankalaa ymmärtää eri vaihtoehtonumeroiden painelu. Pitää olla numero, josta aina vastataan.

Myöskään yksityiseen terveydenhuoltoon hakeutuminen ei ole pienituloisille vaihtoehto, vaikka on yli 65-vuotiaitten maksukokeilu, mahdolliset jatkotutkimukset ovat hintavia.

Hammashuolto

Hyvät, toimivat tilat sijaitsevat koulun yhteydessä, jossa oppilaiden on helppo käydä suuhygienistin tai hammaslääkärin vastaanotolla ilman, että koulupäivä kärsii.

Nyt, kun käynnit siirtyvät kaupunkiin, tulee ongelmia; kuka vanhempi saa keskellä päivää töistä vapaata kuljettamaan lastaan vastaanotoille. Ja varsinkin, jos työpaikka on kaupungissa – aikaa kuluu useampi tunti. Nuorimpia oppilaita ei voi laittaa kulkemaan linja-autolla ja esim. Maantiekadun kautta kulkee harva vuoro; tuskin sopii vastaanottoaikoihin. Jos kuljetus järjestetään muulla tavalla, se lisää kustannuksia; kuka maksaa, sivistystoimi vai hyvinvointialue.

Myös aikuis- ja vanhusväestölle hammashuollon sijainti Pihlavassa on ollut hyvä asia.

Yhteenveto

Väestöpohja on laaja, noin 10 000 ihmistä, joihin lopettamiset kohdistuvat, suuri osa ikäihmisiä.

Miten Länsi-Porin sote-keskus pystyy vastaamaan lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen? Aikoja on jo nyt vaikea saada, miten jatkossa?

Terveyspalveluita tarvitsevat ikäihmiset jäävät ilman tarvitsemiaan palveluja.

Hoidon digitaaliset palvelut eivät ole vaihtoehto suurimmalle osalle asiakkaista.

Julkinen liikenne on riittämätön ja tämän käyttö vaikeasti liikkuvalla hankalaa. Onko kuljetuspalveluille riittävästi takseja, inva-takseja ja paritakseja?

Maantiekadun paikoitustilat ovat riittämättömät tälläkin hetkellä; lääkäriissäkäyntiaika venyy pitkäksi, kun autopaikan hakemiseen menee kohtuuttomasti aikaa.

Miten työssäkäyvät läheiset pystyvät osallistumaan lasten ja vanhusten kuljetuksiin? Hammashuollon kuljetukset? Näin epävarmuus, turvattomuus ja riippuvuus muista ihmisistä lisääntyvät, varsinkin juuri vanhuksilla.

Valinnanvapauspaikat eivät koske Meri-Poria, alueella ei ole yhtään toimijaa; alueellinen tasa-arvo?

Meri-Porin vetovoima on alueen ainutlaatuisessa luonnossa, kohtuuhintaisissa asunnoissa ja erilaisissa harrastusmahdollisuuksissa. Vetovoimaa lisäävät myös uudet teolliset hankkeet toteutuessaan. Näin ollen on tärkeää, että alueen palvelut säilyvät ja kehittyvät eikä niitä poisteta.

Helpotetaan heidän elämäänsä, joilla on vaikeinta.

Toivomme, että tämä vetoomus tuodaan tiedoksi hyvinvointialueen kokouksissa ja mietitte vielä vaihtoehtoja, millä saisimme pitää hyvinvointialueen aikuisten palvelut sekä hammashuollon Meri-Porissa. Allekirjoittaneet henkilöt ovat todella huolissaan vanhusten ja aikuisten terveyden- ja sairaanhoidon sekä koululaisten hammashuollon tilanteesta.

Meri-Pori 2.6.2026

Kaikkien allekirjoittaneiden puolesta

13.8.2026

Aihe:

Vastaus vetoomukseen Meri-Porin Pihlavan terveystalouden hoitaja- ja lääkäristä ja hammashuollon säilyttämiseksi

Satakunnan hyvinvointialueelle on saapunut 2.6.2026 allekirjoitettu vetoomus Meri-Porin Pihlavan terveystalouden hoitaja- ja lääkäristä ja hammashuollon palvelujen säilyttämiseksi. Vetoomus on osoitettu hallintojohtaja Anna Alarautalahti-Heurlinille. Vetoomuksen ensimmäisenä allekirjoittajana on ollut Marja-Leena Wahlman.

Vetoomuksen pääasiallinen sisältö

Meri-Porin alueen asukkaat ovat erittäin huolissaan hyvinvointialueen tekemistä päätöksistä koskien Pihlavan terveystaloudelta loppuvaa aikuisten terveyden- ja sairaanhoitoa sekä Pihlavan hammashuoltoa. Meri-Porissa on asukkaita noin 10 000 ja palveluja tarvitaan etenkin ikäihmisten tarpeiden näkökulmasta omalla alueella.

Aikuisten terveyden- ja sairaanhoito

Pihlavan terveystalo on toimiva yksikkö; hyvät tilat, osaava henkilökunta ja ystävällinen palvelu. Matkat ja asiointi vastaanotolle pitenevät huomattavasti ja liikkuminen vaikeutuu. Kelataksista menee omavastuu. Tarpeellisia käyntejä saattaa jäädä väliin ja tilanne saattaa huonontua sairaalahoitoon asti, jopa erikoissairaanhoidon ja se on yhteiskunnalle kallista hoitoa. Hyvinvointialueen perustamisen tarkoitus oli parantaa perusterveydenhuoltoa, jotta paineet erikoissairaanhoidossa vähenee; nämä toimenpiteet eivät vie asioita vetoomuksen mukaan siihen suuntaan. Vetoomuksessa tuodaan myös esille, että tarvittavia digitaitoja on harvalla vanhuksella. Pitäisi olla yksi numero, johon vastataan. Yli 65-vuotiaitten kokeilu ja mahdolliset jatkotutkimukset ovat hintavia ja Meri-Porissa ei ole palveluntuottajaa.

Hammashuolto

Hyvät, toimivat tilat sijaitsevat koulun yhteydessä, jossa oppilaiden on helppo käydä suuhygienistin tai hammaslääkärin vastaanotolla ilman, että koulupäivä kärsii. Nyt, kun käynnit siirtyvät kaupunkiin, tulee ongelmia; kuka vanhempi saa keskellä päivää töistä vapaata kuljettamaan lastaan vastaanotolle. Ja varsinkin, jos työpaikka on kaupungissa - aikaa kuluu useampi tunti. Nuorimpia oppilaita ei voi laittaa kulkemaan linja-autolla ja esim. Maantiekadun kautta kulkee harva vuoro; tuskin sopii vastaanotto aikoihin.

Jos kuljetus järjestetään muulla tavalla, se lisää kustannuksia; kuka maksaa, sivistystoimi vai hyvinvointialue.

Myös aikuis- ja vanhusväestöille hammashuollon sijainti Pihlavassa on ollut hyvä asia.

Hyvinvointialueen vastaus

Aluevaltuusto on kokouksessaan 11.12.2023/§148 hyväksynyt Satakunnan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman ja päivittänyt suunnitelman 9.12.2024/ § 91. Palveluverkkosuunnitelmassa esitetään suunnitelma Satakunnan hyvinvointialueen tulevaisuuden palveluverkoksi, mukaan lukien sote-keskuksien sijainnit Satakunnan hyvinvointialueella. Palveluverkkosuunnitelman toimeenpano on osa aluehallituksen (28.8.2023 / 213 §) hyväksymää muutosohjelmaa. Aluevaltuuston hyväksymässä palveluverkkosuunnitelmassa on esitetty suunnitelma Pihlavan terveyspalveluiden toimintojen siirtämisestä Länsi-Porin sote-keskukseen.

Hyvinvointialueelta on edellytetty osana talouden tasapainottamista ja mahdollisen jatkoajan myöntämistä konkreettista suunnitelmaa toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi. Palveluverkon uudistaminen on osa suunnitelmaa. Tavoitteena on muun muassa resurssien tehokkaampi käyttö sekä palveluiden saatavuuden ja laadun turvaaminen. Sata-alueen palveluita ja prosesseja kehitetään ja muutetaan vastaamaan palvelutarpeita, toiminnallisia sekä tuotannollisia lähtökohtia ja talouden reunaehdoja.

Pihlavan sote-pisteen aikuisten hoitaja- ja lääkäripalvelut

Pihlavan sote-pisteessä on tarjottu perusterveydenhuollon kiireettömiä lääkärin ja hoitajan ajanvarausvastaanottoja. SataDiagin näytteenottopalvelut ovat saatavilla kahdesti viikossa. Toimipisteessä on työskennellyt kolme lääkäriä, joista kaksi on osa-aikaisia, sekä lisäksi viisi sairaanhoitajaa ja kaksi terveydenhoitajaa. Lääkäripalvelut on jouduttu pääosin toteuttamaan ostopalveluilla. Toiminnan laajuus ja henkilöstöresurssit ovat pienemmät verrattuna monialaisiin sote-keskuksiin, mikä vaikuttaa palveluiden saatavuuteen, laatuun, hoidon jatkuvuuteen ja toiminnan häiriöherkkyyteen. Kesäisin toiminta on ollut suljettuna.

Länsi-Porin sote-keskuksessa työskentelee monialaisempi ja moniammatillisempi henkilöstö, jossa lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut sekä laboratoriopalvelut ovat saatavilla arkipäivisin virka-aikaan. Lisäksi yksikössä on saatavilla sosiaalihuollon sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden palveluita. Palveluiden keskittäminen Länsi-Porin sote-keskukseen helpottaa johtamista, parantaa henkilöstöresurssien tarkoituksenmukaista käyttöä sekä turvaa hoidon saatavuuden, hoidon jatkuvuuden ja laadukkaat, monialaiset palvelut alueen asukkaille. Hoidon toteutus Pihlavassa on myös saattanut joka tapauksessa edellyttää kulkemista ja käyntiä Maantienkadun sote-keskuksessa tai satasairaalan kuvantamisessa. Välineistö ja toiminnan laajuus ei ole välttämättä niin laaja, kuin sote-keskuksessa, jossa yhdellä käynnillä saadaan hoidettua laajemmin asioita ja estetään hoidon pitkittymistä. Meri-Porin ja Länsi-Porin sote-keskuksen etäisyys on maltillinen ja Satakunnan hyvinvointialueella useilla paikkakunnilla on joko vastaava tai pidempi välimatka lähimpään sote-keskukseen/sotepisteeseen.

Vetoomuksessa viitataan kulkemiskustannuksiin ja esimerkiksi sote-taksin omavastuuosuuteen. Kuluerä on valitettava, mutta todettaneen, että kaikkein vähävaraisimpien osalta omavastuu korvataan Kelan myöntämässä perustoimeentulotuessa.

Satasovelluksen ja digitaalisten palveluiden käyttö lisääntyy koko ajan ja tilastojen mukaan käyttäjissä on myös huomattavan iäkkäitä ihmisiä. Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden kehittäminen ja lisääminen täydentää palvelutuotantoa ja parantaa hoidon sekä palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Hyvinvointialue jalkautuu säännöllisesti eri väestöryhmien pariin osaamisen tukemiseksi. Kotihoito ja kotisairaanhoidon jalkautuu myös päivittäin ihmisten koteihin ja ottaa myöntämisperusteiden mukaisesti näytteenottoa. Pihlavan sote-pisteelle jää lastenneuvolan ja kotihoidon/kotisairaanhoidon tilat. Vetoomuksessa viitattiin yhteen numeroon ja yhteydenoton helppouden parantamiseen. 1.3.2026 on Satakunnassa kaikissa sote-keskuksissa otettu käyttöön hoitotiimit, joissa koko hyvinvointialueen väestö on jaettu tiimeihin ja tarvittaessa nimetään omahoitaja ja omalääkäri. Tässä huomioidaan erityisesti ikääntyvien ja monisairaiden tarpeet. Yhä enenevästi asioita hoidetaan oman tutun ammattilaisen kanssa ja hoidon jatkuvuus paranee.

Hammashuollon palvelut

Aluehallituksen kokouksessa 21.4.2026 esiteltiin selvitystyö, jonka pohjalta oli luotu neljä vaihtoehtoista mallia tulevaisuuden suun terveydenhuollon hoitolayksikköverkostolle Sata-alueella. Hyvinvointialueen johtaja Tero Mäkiranta esitti aluehallitukselle vaihtoehtoa C, jossa hoitohuoneiden määrä koko Sata-alueella pysyisi samana kuin nykytilassa (138) ja yksiköiden määrä laskisi 10 yksiköllä. Aluehallitus päätti äänestyksen jälkeen valita vaihtoehto D:n täydennettynä lausumalla, että pitkän tähtäimen jatkosuunnittelun tavoitteena on, että Keski-Satakunnan suun terveydenhuollon palvelut keskitetään Harjavallan sote-keskukseen Harjavallan sairaalan alueelle. Vaihtoehdossa D hoitohuoneiden määrä koko Sata-alueella kasvaa kahdella huoneella nykytilaan verrattuna ollen 140 huonetta ja hoitoloiden määräksi tulee 12. Vaihtoehdon D hoitolayksiköt ovat: 1) Pori Maantiekatu, 2) Pori uusi keskushammashoitola (sijainti vielä avoin), 3) Ulvila Mukulatori, 4) Satasairaala, 5) Rauma keskushammashoitola, 6) Eura, 7) Harjavalta, 8) Huittinen, 9) Nakkila, 10) Merikarvia, 11) Karvia, ja 12) Kankaanpää.

Suun terveydenhuollon hoitolaselvitystyössä ilmeni nykytilan haasteina, että Porissa ja Porin lähialueella on liian vähän hoitohuoneita ja hammaslääkäreiden sekä hoitajien päivittäisessä sijoittelussa on haasteita. Myös rekrytointi on ongelmallista, koska ei ole tarjota työhuoneita. Porissa on matala hoitoon pääsy Sata-alueen hammashoitopalveluihin suhteessa väestömäärään ja väestön keskittyessä isompiin kaupunkeihin, tilanne tulee entuudestaan heikentymään porilaisten asiakkaiden osalta tulevaisuudessa väestön keskittyessä suurempiin kaupunkeihin. Lisäksi Porin ja Porin lähialueella kuten Ulvilassa paljon pieniä yksiköitä ja pirstaleinen yksikkörakenne, joiden vuoksi työntekijöiden päivittäinen sijoittelu erittäin haasteellista, erityisesti hoitajien poissaolotilanteissa tulee tehottomuutta ja hammaslääkärit työskentelevät ajoittain ilman hoitajaa. Tavoitteena on rakentaa Satakuntaan toimiva suun terveydenhuollon

kokonaisuus, jossa on myös huomioitu nykytilan haasteet, tulevaisuuden väestönkehitys sekä toiminnan taloudelliset reunaehdot.

Selvityksessä todettiin, että palveluverkon yksiköiden määrän väheneminen tulee vaikuttamaan asiakkaiden matkustamiseen yksiköihin Satakunnan alueella.

Lakisääteiset suun terveydenhuollon tarkastukset koskevat vain lapsia ja lakisääteiset ikäryhmät ovat 1, 3, 5, 7, 9, 12 ja 15-vuotiaat. Kuljetuskustannuksia korvataan vain kouluikäisille (7-16 v).

Tulevaisuudessa koululaisten hammastarkastukset kaikissa vaihtoehtoissa toteutetaan salkkuvastaanotolla kouluilla, mahdollisimman tehokkaasti, jolloin koululaisten kuljetuksia hoitoyksiköihin voidaan vähentää. Lasten oikomishoidot toteutetaan lähes kokonaan jo tällä hetkellä keskitetysti Pohjois-Porin hammashoitolassa, Puuvillassa.

Selvitystyössä tuotiin esille, että suomalaisten käyntitiheys hammaslääkärissä vaihtelee ja yleinen suositus on noin 2-3 vuoden välein, mutta vain alle puolet suomalaisesta aikuisväestöstä käy hammaslääkärissä säännöllisesti. Erityisesti nuorten aikuisten käyntiväli voi olla paljon yli 3 vuotta. Suun terveydenhuollon palvelujen yleinen käyttötarve riippuu myös hyvinvointialueen asukkaiden elintavoista ja hampaiden omahoidon tasosta. Tärkein yksittäinen tekijä, joka vaikuttaa hammashoidon käyntimääriin koko eliniän on lasten hampaidenpesutottumukset.

Selvityksessä vaikutustenarviointia käsiteltiin siten, että Satakunnasta on hyvinvointialueen aloituksen jälkeen lopetettu 8 hoitoyksikköä, joista suurin osa on Pohjois-Satakunnan alueelta (Pomarkusta, Honkajoelta, Siikaisista, Jämijärveltä, Luvialta, Lapista, Laviasta ja Säkylästä). Välimatkat Pohjois-Satakunnassa ovat myös suhteellisen pitkät, esimerkiksi Siikainen-Kankaanpää välimatka on 41 km, Honkajoki-Kankaanpää on 26 km ja Jämijärvi- Kankaanpää on 23 km.

Pihlavasta Maantiekadun hammashoitolaan matkaa on noin 14 km. Linja-autoyhteyksiä kulkee tällä hetkellä arkipäivisin 18 vuoroa, joilla pääsee noin puolessa tunnissa Pihlavasta esimerkiksi Maantiekadun hoitolaan (pysäkki Maantiekadulla) tai Porin keskustaan.

Vuonna 2025 Pihlavan hammashoitolassa oli 4039 käyntiä, joka oli noin 2% kaikista Satakunnan hyvinvointialueen suun terveydenhuollon käynneistä. Pihlavassa on neljä hoitohuonetta ja laskennallinen käyttöaste oli 3,88 käyntiä/huone/päivä, kun esimerkiksi Porin keskushammashoitolan vastaava luku oli 6,04 käyntiä/huone/päivä. Pihlavan hammashoitolan hoitohuoneiden käyttöaste oli Satakunnan 21 hoitoyksiköistä kolmanneksi alin. Esimerkiksi yksistään varaamattomia tyhjiä suuhygienistiaikoja oli viime vuonna noin 100 aikaa ja ajanvaraajien palautteen mukaan asiakkaat eivät halua ottaa aikaa vastaan Pihlavasta, vaikka sinne pääsisi huomattavasti nopeammin kuin muihin hyvinvointialueen hammashoitoloihin.

Vuonna 2026 tammikuusta heinäkuuhun välisellä ajalla käyntejä Pihlavan hammashoitolassa oli 25 % vähemmän kuin vuonna 2025 samalla ajanjaksolla.

Yli 50 % Pihlavan hammashoitokäynneistä oli työikäisten käyntejä. Porin alueella on toiminut jo pitkään salkkuvastaanotto, jonka avulla tehdään kouluilla lakisääteisten lasten tarkastukset. Toimintaa ollaan laajentamassa eri kouluille.

Keskitetty toimintaympäristö parantaa hoidon saatavuutta ja vaikuttavuutta, koska konsultaatio, moniammatillinen yhteistyö ja hoidon suunnittelu toteutuvat nykyistä sujuvammin.

Vetoomuksen käsittely

Satakunnan hyvinvointialue kiittää saamastaan vetoomuksesta. Vetoomus ja tämä vastaus annetaan tiedoksi hyvinvointialueen aluehallituksessa 18.8.2026. Samassa yhteydessä on käsitelty oikaisuvaatimukset koskien Pihlavan aikuisten terveyspalveluiden hoitaja- ja lääkärivastaanottoa ja/tai hammashuollon palveluja.

Satakunnan hyvinvointialue

Anna Alarautalahti-Heurlin
hallintojohtaja